

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2023 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Małgorzata Ziolecka

Sędziowie: SO Sławomir Jęksa

SO Dariusz Śliwiński

Protokolant: prot. sąd. Angelika Kubiacyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Wojciecha Kiszki

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2023 roku

sprawy **K. D. (D.)** o wydanie wyroku łącznego

z powodu apelacji, wniesionych przez skazanego i jego obrońcę,

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 13 kwietnia 2023 roku, sygnatura akt II K 784/22

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. A. kwotę 147,60 złotych brutto tytułem zwrotu nieuiszczonych nawet w części kosztów obrony skazanego K. D. z urzędu w postępowaniu odwoławczym,

III. zwalnia skazanego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

/Sławomir Jęksa/ /Małgorzata Ziolecka/ /Dariusz Śliwiński/

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	IV Ka 780/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji
--

Wyrok łączny Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 13 kwietnia 2023 roku, sygnatura akt II K 784/22

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca skazanego w sprawie o wydanie wyroku łącznego

skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
XX		XXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXX
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
XX	XXXXXX	XXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXX	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
XXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz		

roku w sprawie o sygnaturze II K 559/21, Sądu Rejonowego w Strzelcach Krajeńskich z dnia 26 maja 2022 roku w sprawie o sygn. II K 267/21 oraz Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 9 czerwca 2022 roku w sprawie o sygnaturze II K 371/21.

Natomiast, jak już wspomniano powyżej, obaj skarżący zarzucili Sądowi Rejonowemu rażącą niewspółmierność kary łącznej orzeczonej w zaskarżonym wyroku.

Przypomnieć zatem należy, że rażąca niewspółmierność kary, o jakiej stanowi art. 438 pkt. 4 k.p.k., zachodzi jedynie wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, w rozważanym przypadku kary łącznej, można przyjąć, iż zachodzi wyraźna dysproporcja pomiędzy sumą kar zasadniczych, wymierzonych w poszczególnych wyrokach podlegających łączeniu, a dolegliwością jaką należałoby skazanemu wymierzyć w następstwie prawidłowego zastosowania sądowych reguł kształtowania kary łącznej. Zmiana wysokości orzeczonej kary łącznej może w postępowaniu odwoławczym nastąpić jedynie wówczas, gdy kara jawi się jako „rażąco niesprawiedliwa”. Owa niewspółmierność poprzedzona została w ustawie określeniem „rażąca”, co wyraźnie zaostrza kryterium zmiany wyroku w orzeczeniu reformatoryjnym z powodu czwartej względnej przyczyny odwoławczej. Określenie „rażąca” należy bowiem odczytywać dosłownie i jednoznacznie jako cechę kary, która istotnie bije w oczy, oślepia.

Kryterium tego nie spełnia kara łączna orzeczona w zaskarżonym wyroku.

Wysokość kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wobec skazanego K. D. nie może być skutecznie kwestionowana, gdyż nie tylko mieści się ona w granicach określonych w art. 86 k.k., lecz także w sposób należyty uwzględnia dyrektywy szczególne wymiaru kary łącznej.

Wymierzając karę łączną należy przede wszystkim oznaczyć granice, w których kara ta może być wymierzona (art. 86 k.k.). W przypadku kar pozbawienia wolności składających się na orzeczoną w niniejszej sprawie karę łączną granica kary łącznej możliwej do wymierzenia wynosiła od 2 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności (najwyższa z kar podlegających łączeniu – kara łączna orzeczona w sprawie o sygnaturze II K 371/21 + 1 miesiąc, co wynika z obecnie obowiązujących przepisów) do 5 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności (suma kar podlegających łączeniu: 1 rok i 4 miesiące, 6 miesięcy, 1 rok i 4 miesiące oraz 2 lata i 8 miesięcy pozbawienia wolności).

Sąd Okręgowy po przeanalizowaniu podniesionych w apelacjach argumentów, jak również wszystkich tych okoliczności, które z urzędu uwzględnić trzeba przy wymiarze kary łącznej, nie uznał podniesionych w apelacjach argumentów za trafne i mające na tyle wpływ na wymiar kary, aby pozwalały one traktować orzeczoną wobec skazanego karę łączną za rażąco niewspółmiernie surową.

Wydając wyrok łączny sąd rejonowy może zastosować zasadę

pełnej absorpcji, czyli wymierzyć karę łączną powyżej najwyższej z łączonych kar jednostkowych, bądź zasadę pełnej kumulacji, czyli zsumować łączone kary jednostkowe, albo zasadę asperacji czyli częściowej absorpcji, to jest zasadę pośrednią pomiędzy absorpcją a kumulacją. Co do wyboru jednej z tych zasad sąd winien (czemu Sąd Rejonowy całkowicie zadośćuczynił w badanej sprawie) badać, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary, istnieje ścisły związek podmiotowy lub przedmiotowy oraz czasowy, czy też związek ten jest dość odległy lub w ogóle go brak, a ponadto powinien rozważyć, czy okoliczności, które zaistniały już po wydaniu poprzednich wyroków, przemawiają za korzystnym lub niekorzystnym ukształtowaniem kary łącznej. Decydujące znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma nadto wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej, co odzwierciedlenie znalazło w brzmieniu art. 85a k. k.

Wszystkie te okoliczności Sąd Rejonowy uwzględnił, orzekając karę łączną, a wynika to z pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku – strona 10 uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

Zatem analizując te okoliczności, Sąd Okręgowy uznał, iż zasadnie Sąd I instancji nie zastosował wobec skazanego postulowanej w jego apelacji, a także w apelacji obrońcy skazanego pełnej zasady absorpcji uznając, że w przedmiotowym wypadku zastosowanie znaleźć powinna zasada asperacji.

Podkreślić przy tym trzeba, że zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, zauważa się, iż niezależnie od możliwości zastosowania przy wymiarze kary łącznej zasady pełnej absorpcji, asperacji, jak i zasady pełnej kumulacji, oparcie wymiaru kary na zasadzie absorpcji lub kumulacji traktować należy jako rozwiązanie skrajne, stosowane wyjątkowo i wymagające szczególnego uzasadnienia. Natomiast priorytetową zasadą wymiaru kary łącznej powinna być zasada asperacji, zastosowana w niniejszej sprawie.

Zasadę całkowitej absorpcji stosować należy wyjątkowo albo wtedy, gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową, albo orzeczone za niektóre czyny kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną, albo też istnieją jakieś szczególne okoliczności dotyczące osoby skazanego, zwłaszcza odnoszące się do jego postawy po wydaniu poszczególnych wyroków skazujących.

Związki przedmiotowe i podmiotowe oraz czasowe pomiędzy czynami za które orzeczono kary podlegające łączeniu w niniejszej sprawie, zdaniem Sądu Okręgowego, nie mogą uzasadniać zastosowania wobec skazanego zasady absorpcji. Jak to bowiem słusznie wskazał Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku łącznego, przestępstwa objęte opisanymi na orzeczeniach popełnione zostały w rozległym okresie czasu, to jest od 14 marca 2020 roku do 1 marca 2021 roku) oraz są to przestępstwa różne pod względem rodzajowym (z art. 178a

§4 k.k. w związku z art. 64 §1k.k., z art. 209 §1a k.k. w związku z art. 209 §1 k.k., z art. 278 §1 k.k. w związku z art. 64 §1 k.k. oraz z art. 279 §1 k.k. w związku z art. 12 §1 k.k. w związku z art. 64 §1k.k. Nie uprawniają do zastosowania zasady absorpcji także względy prewencji. Skazany był czterokrotnie karany (na marginesie zaznaczyć należy, że nie były to pierwsze sprawy karne skazanego). Wreszcie poszczególne przestępstwa za które K. D. został skazany prawomocnymi wyrokami objętymi wyrokiem łącznym były społecznie szkodliwe, co znalazło wyraz w wymiarze poszczególnych kar wymierzonych skazanemu wyrokami cząstkowymi.

Dyrektywami mającymi istotny wpływ na wymiar kary łącznej, w tym także na zastosowanie jednej z zasad wymiaru tej kary, pozostają względy prewencji indywidualnej oraz ogólnej (art. 85a k.k.).

Oceniając te względy widać trzeba pod uwagę dotychczasową kilkukrotną karalność skazanego K. D., co jak dotąd nie wpłynęło na zmianę jego postawy, natomiast stanowi istotny czynnik prognostyczny przemawiający przeciwko ukształtowaniu kary łącznej w oparciu o zasadę absorpcji, bądź też zasadę asperacji z wymiarem kary znacznie bardziej zbliżonym do zasady absorpcji zupełnej. Skoro kara łączna stanowi syntetyczną, całościową ocenę zachowań skazanego, to winna być także adekwatną i racjonalną, z prewencyjnego punktu widzenia, reakcją organów wymiaru sprawiedliwości za popełnione przez niego przestępstwa, nie zaś przejawem bliżej nieuzasadnionej i wręcz niezrozumiałej, z punktu

widzenia całego społeczeństwa, pobłażliwości. Kara łączna ma zlikwidować swoistą konkurencję kar w postępowaniu wykonawczym, wynikłą z kilku skazań wprowadzonych jednocześnie do wykonania. Nie jest to jednak sposób na premiowanie sprawcy większej ilości przestępstw i w ten sposób instytucja kary łącznej nie powinna być postrzegana przez samych skazanych, jak i przez społeczeństwo.

Z tych też względów, stwierdzenia wymaga, iż w tej sprawie, zarówno cele prewencji indywidualnej, jak i generalnej, zostały zważone wzorcowo.

Także pozostałe z podniesionych w wywiedzionych środkach odwoławczych okoliczności, dotyczące przebiegającego prawidłowo procesu resocjalizacji i pozytywnej opinii o skazanym w zakładzie karnym, nie są tego rodzaju, aby uzasadniały nie tylko orzeczenie kary łącznej w oparciu o zasadę absorpcji, lecz także uznanie wymierzonej wobec skazanego kary łącznej za rażąco niewspółmiernie surową.

Sąd Rejonowy wziął pod uwagę nie tylko opinię o skazanym, z której wynika, że zachowuje się pozytywnie, ale również inne dokumenty, wymienione na stronie 7 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, w tym także wypowiedź samego skazanego.

Zauważyć przy tym należy, że wprawdzie zachowanie skazanego w czasie orzekania o karze łącznej może mieć znaczenie dla wymiaru kary, ale okoliczności tej nie można nadawać nadmiernego znaczenia, bo ma ono jedynie funkcję subsydiarną.

W kontekście powyższego to, że skazany zachowuje się w zakładzie karnym dobrze, nie może być okolicznością, która w decydującej mierze miałyby wpłynąć na wymiar orzeczonej kary łącznej, albowiem taka postawa jest obowiązkiem każdej osoby przebywającej w warunkach izolacyjnych.

Natomiast zasadniczym argumentem apelacji skazanego jest to, że obecnie zaskarżony wyrok łączny nie polepszył jego sytuacji w odniesieniu do czasu gdy miał wprowadzony do wykonania poprzedni wyrok łączny wydany przez Sąd Rejonowy w Strzelcach Krajeńskich z dnia 15 listopada 2022 roku w sprawie o sygnaturze II K 406/22, którym orzeczono wobec niego karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności oraz miał wprowadzoną do wykonania karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Trzciance z dnia 9 czerwca 2022 roku w sprawie o sygnaturze II K 371/21.

Rzeczywiście tak jest, ale nie uzasadnia to zarzutu rażącej niewspółmierności kary łącznej orzeczonej w obecnie zaskarżonym wyroku łącznym. Jak już bowiem wspomniano powyżej niniejszego uzasadnienia, postępowanie o wydanie wyroku łącznego nie jest sposobem na premiowanie sprawcy większej ilości przestępstw, lecz ma zlikwidować swoistą konkurencję kar w postępowaniu wykonawczym, wynikłą z kilku skazań wprowadzonych jednocześnie do wykonania.

Rozważając wymiar kary łącznej w niniejszej sprawie, Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował zasady wymiaru kary łącznej, jak i

7. PODPIS

/Sławomir Jęksa/ /Małgorzata Ziotecka/ /Dariusz Śliwiński/